

comunicat que el 21 de desembre del 2006 Sud-àfrica va ratificar el Conveni esmentat;

Es fa pública la ratificació de Sud-àfrica del Conveni sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals.

De conformitat amb el que disposa l'article 29, el Conveni ha entrat en vigor per a Sud-àfrica tres mesos després de la data del dipòsit de l'instrument de ratificació, és a dir, el 21 de març del 2007.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 14 de gener del 2009

Meritxell Mateu Pi
Ministra d'Afers Exteriors

Edicte

Atès que el Conveni sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals, fet a París el 20 d'octubre del 2005, és vigent al Principat d'Andorra des del 6 de maig del 2007;

Atès que la lletra d de l'article 16 de la Llei qualificada reguladora de l'activitat de l'Estat en matèria de tractats, de 19 de desembre del 1996, disposa que es publicaran al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra totes les modificacions que puguin influir en els tractats publicats;

Vista la notificació del director general de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura que, actuant en qualitat de dipositari, ha comunicat que el 22 de desembre del 2006 Irlanda va ratificar el Conveni esmentat;

Es fa pública la ratificació d'Irlanda del Conveni sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals.

De conformitat amb el que disposa l'article 29, el Conveni ha entrat en vigor per a Irlanda tres mesos després de la data del dipòsit de l'instrument de ratificació, és a dir, el 22 de març del 2007.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 14 de gener del 2009

Meritxell Mateu Pi
Ministra d'Afers Exteriors

Lleis qualificades

Llei 33/2008, del 18 de desembre, qualificada de llibertat sindical

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 18 de desembre del 2008 ha aprovat la següent:

lleí 33/2008, del 18 de desembre, qualificada de llibertat sindical

Exposició de motius

L'article 18 de la Constitució andorranca estableix i reconeix el dret de creació i funcionament d'organitzacions sindicals democràtiques, d'àmbit andorrà, amb autonomia pròpia i sense dependències orgàniques estrangeres. Aquest article és en el capítol tercer del títol II de la norma suprema. En conseqüència, té la consideració legal de dret directament aplicable d'acord amb l'article 39.1 de la Constitució, vincula els poders públics, i, a més, el seu contingut està protegit pels tribunals i no pot ser limitat per la llei.

D'altra banda, la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000, en la disposició addicional segona, es refereix a la previsió de l'article 18 de la Constitució quant a l'adopció d'una legislació específica en matèria d'associacions empresarials, professionals i sindicals.

Per tant, la Llei qualificada de llibertat sindical desenvolupa la previsió constitucional i constitueix una novetat en la legislació del Principat. La cultura sindical del nostre país és en una fase incipient, però a mesura que s'han anat creant organitzacions sindicals s'ha pogut constatar la necessitat d'una llei que, sense limitar el dret de sindicació, en precisi el contingut i doti d'un règim jurídic les organitzacions sindicals. Aquest és el seu objectiu principal, sense deixar de costat la garantia d'un ampli marge d'autonomia a les organitzacions sindicals constituïdes a l'empara de l'article 18 de la Constitució.

Al capítol primer es recull la definició i el contingut del dret a la llibertat sindical, la delimitació dels subjectes actius d'aquest dret, és a dir, els treballadors titulars del dret a què es refereix aquesta Llei, i l'enunciat dels drets de les organitzacions sindicals.

Al capítol segon es defineixen els requisits per a la constitució dels sindicats i el contingut mínim dels seus estatuts, i s'hi recull la regulació del Registre d'Organitzacions Sindicals, de nova creació.

El capítol tercer delimita les responsabilitats de les organitzacions sindicals.

El capítol quart es dedica a la representativitat sindical, en el seu doble vessant de representativitat general i especial, segons si el percentatge de delegats es refereix al conjunt d'empreses del Principat o a una branca de l'activitat en concret. Igualment, es recullen els beneficis que reporta als sindicats la condició de més representatius.

A l'últim, el capítol cinquè es refereix a l'acció sindical, amb esment exprés dels drets dels representants sindicals i afiliats als sindicats en l'àmbit del centre de treball, entre els quals hi ha recaptar quotes entre els afiliats com a via de finançament fonamental de l'organització sindical, sense perjudici que l'Estat garanteixi l'ús i gaudi d'una seu per a l'exercici de les seves funcions als sindicats que tinguin la consideració de més representatius. Altres aspectes de capital importància són la prohibició de la discriminació per raó de la pertinença a una organització sindical d'acord amb el que preveu el Conveni 98 de l'Organització Internacional del Treball i la tutela jurisdiccional dels drets definits en aquesta Llei.

Capítol primer. Llibertat sindical

Article 1 Dret de sindicació

1. Tots els treballadors tenen dret a constituir organitzacions sindicals de la seva lliure elecció, amb la finalitat de protegir, promoure i defensar els seus interessos econòmics i socials, i també a afiliar-s'hi o separar-se'n lliurement, de conformitat amb els estatuts d'aquestes organitzacions.

2. Als efectes d'aquesta Llei es consideren treballadors tant els que són subjectes d'una relació laboral com els que ho són d'una relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques. No obstant això, els treballadors autònoms que no tinguin treballadors al seu servei i els treballadors que hagin cessat en la seva activitat a causa de la seva incapacitat laboral o jubilació, poden afiliar-se a les organitzacions sindicals constituïdes, d'acord amb el que disposa aquesta Llei, però no poden fundar sindicats que tinguin per objecte la tutela dels seus interessos singulars, sense perjudici de la seva capacitat per constituir associacions, d'acord amb la seva legislació específica.

3. L'exercici del dret de sindicació per part dels membres del Cos de Policia, Cos Penitenciari, Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament, així com d'altres cossos especials que es puguin crear en l'esdevenidor, s'ha de regir per la seva normativa específica.

4. Els batlles, els magistrats i els fiscals no poden pertànyer a cap sindicat.

Article 2

Llibertat de sindicació

Els treballadors són lliures d'afiliar-se a l'organització sindical que vulguin, amb l'única condició de respectar-ne els estatuts, i també són lliures de separar-se de qualsevol organització a què estiguin afiliats. Ningú pot ser obligat a afiliar-se a un sindicat.

Article 3

Llibertat sindical

Les organitzacions sindicals tenen dret a:

- Redactar els seus estatuts, que en tot cas han de respectar la Llei qualificada d'associacions, així com les normes de funcionament intern, i a organitzar la seva gestió i administració interna, i les seves activitats i el seu programa d'acció.
- Constituir federacions, confederacions i afiliar-se a organitzacions internacionals o retirar-se'n.
- Exercir l'activitat sindical al si i a l'exterior de l'empresa, incloent el dret a la negociació col·lectiva en els ter-

mes previstos en el Codi de Relacions Laborals.

d) No ser suspeses ni dissoltes sense resolució ferma de l'autoritat judicial.

Article 4

Normes aplicables

Les organitzacions sindicals es regeixen:

- Per aquesta Llei i la resta de la normativa específica aplicable, en especial la Llei qualificada d'associacions, del 29 de desembre del 2000.
- Per les normes reglamentàries dictades en desplegament d'aquesta Llei.
- Pels seus estatuts.
- Pels acords adoptats vàlidament pels seus òrgans.

Capítol segon. Constitució de les organitzacions sindicals

Article 5

Constitució i Acta Fundacional de les organitzacions sindicals

Per constituir una organització sindical es requereix l'acord mínim de tres treballadors que han de manifestar la voluntat de constituir-la i dotar-se d'uns estatuts on s'expressin les regles d'organització i funcionament de l'organització.

Les persones que vulguin constituir una organització sindical han de ser majors d'edat:

- De nacionalitat andorrana.
- De nacionalitat estrangera residents legalment a Andorra durant un període mínim de dos anys.

Els menors de 18 anys no podran ser elegits pels òrgans directius de l'organització.

Article 6

Les normes estatutàries

Les normes estatutàries regulen com a mínim:

- La denominació de l'organització, que no pot coincidir o incloure a confusió amb una altra de registrada legalment, ni consistir en el simple esment d'un territori, o en una expressió genèrica d'ús comú o en l'ocupació de

conceptes o expressions pròpies d'altres persones, ni incloure expressions contràries a la Llei o a l'honor i altres drets de les persones.

b) El domicili i l'àmbit d'actuació territorial i funcional del sindicat.

c) Els òrgans de representació, govern i administració i el seu funcionament, així com el règim de provisió efectiva dels seus càrrecs, que ha d'ajustar-se als principis democràtics.

d) Els requisits i els procediments per a l'adquisició i la pèrdua de la condició d'afiliat, i també el règim de modificació dels estatuts, de fusió i dissolució del sindicat.

e) El règim econòmic de l'organització, que ha d'establir el caràcter, la procedència i la destinació dels seus recursos, així com els mitjans que permeten als afiliats conèixer la situació econòmica i l'obligatorietat de comptar amb un finançament suficient basat en el pagament de quotes obligatori per part dels afiliats.

Article 7

Registre d'Organitzacions Sindicals

Als efectes de garantir la publicitat de les organitzacions sindicals, es crea un Registre d'Organitzacions Sindicals dependent del Govern. La inscripció al Registre té caràcter declaratiu i es fa a efectes de publicitat. L'organització i el funcionament s'han de regular reglamentàriament.

Article 8

Procediment d'inscripció i publicitat del Registre

1. El dipòsit dels estatuts de les organitzacions sindicals s'efectua al Registre d'Organitzacions Sindicals.

2. Per tramitar la inscripció, els sindicats han de presentar a l'oficina del Registre l'escriptura pública de constitució del sindicat protocol·litzada, els estatuts signats pels membres fundadors, i la certificació de la designació de les persones que ocupen els càrrecs de direcció, expedida pel secretari o la persona que tingui assignades funcions equivalents.

3. Un cop dipositats, la persona responsable del Registre, en el termini de deu dies hàbils, fa públic el dipòsit dels estatuts o, si és el cas, insta els promotors

a esmenar els defectes observats, i dóna a aquest efecte un nou termini de deu dies.

4. Transcorregut aquest termini, el Registre d'Organitzacions Sindicals fa públic els estatuts o rebutja el dipòsit mitjançant resolució fonamentada.

5. El Registre d'Organitzacions Sindicals fa públic el dipòsit dels estatuts al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, indicant com a mínim, la denominació, l'àmbit territorial i funcional, i la identitat dels promotors i els signataris de l'acta de constitució del sindicat.

6. El dipòsit dels estatuts i la seva publicitat al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra són gratuïts.

7. Qualsevol persona està facultada per examinar en el Registre d'Organitzacions Sindicals els estatuts dipositats i en pot obtenir una còpia autèntica.

8. Les autoritats públiques i els qui acreditin interès directe, personal i legítim poden promoure davant l'autoritat judicial la declaració de no-conformitat al dret dels estatuts objecte de dipòsit i publicitat.

9. La modificació dels estatuts de les organitzacions sindicals s'ha d'ajustar al mateix procediment de dipòsit i publicitat regulat en aquest article.

Article 9 *Actes inscriptibles*

1. Les organitzacions sindicals inscrites han de presentar al Registre la documentació següent, certificada pel secretari o l'òrgan equivalent:

- a) Els acords de modificació dels estatuts, incloent-hi la del domicili social.
- b) Els acords de cessament i nomenament dels càrrecs dels seus òrgans directius estatutaris.
- c) Les cessions i les adquisicions patrimonials.
- d) Els acords de dissolució o, en general, els actes que donin lloc a la seva dissolució.
- e) Qualsevol altra documentació que estableixi aquesta Llei o una altra.

2. Els actes inscriptibles només poden ser oposats davant de tercers i produir-

los efectes en contra a partir del moment de la seva inscripció.

Capítol tercer. Responsabilitat de les organitzacions sindicals

Article 10 *Disposició general sobre responsabilitat*

Els sindicats constituïts a l'empara d'aquesta Llei responen i són responsables pels actes o acords adoptats pels seus òrgans estatutaris en l'àmbit de les seves respectives competències.

Les organitzacions sindicals no responen pels actes individuals dels seus afiliats excepte si es produeixen en l'exercici regular de les funcions representatives o es prova que els afiliats actuaven per compte del sindicat.

Article 11 *Embargament de quotes sindicals*

Les quotes sindicals no poden ser objecte d'embargament.

Capítol quart. Representativitat sindical

Article 12 *Representativitat general*

1. La major representativitat sindical reconeguda a determinats sindicats els confereix una posició jurídica singular als efectes de participació institucional i d'acció sindical.

2. Tenen la consideració de "sindicat més representatiu" els que comptin amb un mínim del 10% dels delegats en còmput global.

3. Les organitzacions sindicals que tenen la consideració de "sindicat més representatiu", segons l'apartat anterior, tenen dret a:

- a) Exercir la representació institucional davant les administracions públiques o altres entitats i organismes oficials.
- b) Participar en la negociació col·lectiva en els termes previstos en el Codi de relacions laborals.
- c) Obtenir subvencions públiques per al desplegament de les seves activitats, en una quantia proporcional al nombre de delegats de personal que tinguin afiliats i que hagin obtingut el seu

càrrec d'acord amb el que s'estableix en el Codi de relacions laborals. En cap cas aquestes subvencions no poden excedir el límit del 50% del que hagin recaptat per quotes dels seus afiliats durant l'exercici anterior.

Article 13 *Representativitat especial*

Els sindicats que estatutàriament tinguin limitat el seu àmbit funcional a una branca de l'activitat laboral, pública o privada, tenen la consideració de "sindicats més representatius" quan comptin amb un mínim del 50% dels delegats corresponents al total d'empreses de l'esmentada branca d'activitat.

Aquestes organitzacions tenen els drets que es recullen en l'article anterior.

Capítol cinquè. L'acció sindical

Article 14 *Drets dels treballadors afiliats a un sindicat*

El treballadors afiliats a un sindicat poden, en l'àmbit de la plantilla de l'empresa o del centre de treball:

- a) Fer reunions amb el consentiment previ de l'empresari, recaptar quotes i distribuir informació sindical fora de les hores de treball, sense pertorbar l'activitat normal de l'empresa.
- b) Rebre la informació que els remeti el seu sindicat.

Article 15 *Drets dels representants*

1. Les persones que exerceixin càrrecs electes en les organitzacions sindicals més representatives tenen dret a:

- a) Els permisos no retribuïts necessaris per al desplegament de les funcions sindicals pròpies del càrrec, que poden estar subjectes a limitacions en funció de les necessitats del funcionament normal de l'empresa.
- b) Excedència forçosa, o una situació equivalent en l'àmbit de la funció pública, en les mateixes condicions que l'excedència per exercici de càrrec públic, d'acord amb l'article 42 del Codi de relacions laborals.
- c) Assistència i accés als centres de treball per participar en activitats pròpies

del seu sindicat o del conjunt dels treballadors, amb el consentiment previ de l'empresari i sense que l'exercici d'aquest dret pugui interrompre el desenvolupament normal del procés productiu, i sense perjudicar la seguretat de l'empresa o la confidencialitat de dades que afectin processos productius o comercials.

Article 16

Discriminació

Són nuls i sense efecte els preceptes reglamentaris, les clàusules de convenis col·lectius, els pactes individuals i les decisions unilaterals de l'empresari que continguin o suposin qualsevol mena de discriminació en l'ocupació o en les condicions de treball, tant si són favorables com si són adverses, per raó de l'adhesió o la no-adhesió a un sindicat, als seus acords o a l'exercici de les activitats sindicals.

Article 17

Tutela jurisdiccional

Tota persona treballadora o sindicat que consideri lesionats els seus drets a la llibertat sindical, per actuació de l'empresari, associació patronal, administració pública o qualsevol altra persona, entitat o corporació pública o privada, pot sol·licitar la tutela del dret davant la jurisdicció competent a través del procés de tutela jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona.

Disposició addicional primera

D'acord amb els articles 12 i 13, el sindicat interessat ha de comunicar la condició de "sindicat més representatiu" en el moment d'exercir les funcions o facultats corresponents, aportant el certificat oportú expedit a petició seva per l'oficina pública establerta a aquest efecte.

La condició de sindicat més representatiu només pot ser reconeguda, durant els primers quatre anys de vigència de la Llei, quan s'hagin celebrat eleccions en més del 25% de les empreses on, d'acord amb el Codi de relacions laborals, hagin de tenir lloc. A partir del quart any, s'ha d'acreditar la celebració d'eleccions en més del 50% de les mateixes empreses.

Disposició addicional segona

El reglament del Registre d'Organitzacions Sindicals al que es refereix l'article 7 s'haurà d'aprovar pel Govern en el termini de tres mesos des de la publicació de la present Llei.

Disposició final

La Llei entrarà en vigor al cap de tres mesos de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Casa de la Vall, 18 de desembre del 2008

Joan Gabriel i Estany
Síndic General

Nosaltres els copríneps la sancionem i promulguem i n'ordenem la publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Nicolas Sarkozy
President de la
República Francesa
Copríncep d'Andorra

Joan Enric Vives Sicília
Bisbe d'Urgell
Copríncep d'Andorra

Lleis ordinàries

Llei 28/2008, de l'11 de desembre, de modificació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, del 29 de desembre del 2000

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 11 de desembre del 2008 ha aprovat la següent:

Llei 28/2008, de l'11 de desembre, de modificació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, del 29 de desembre del 2000

Exposició de motius

L'evolució constant dels estàndards internacionals en matèria de prevenció i lluita contra el blanqueig i el finançament del terrorisme fa palesa la necessitat d'adaptar la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional, del 29 de desembre del 2000, i aconsellen l'adopció de disposicions harmonitzades amb l'entorn europeu, que siguin fàcilment identificables pels organismes revisors, adaptades, quan escaigui, a les particularitats de l'ordenament jurídic andorrà.

La lluita efectiva contra el finançament del terrorisme exigeix un tractament adequat i explícit en les lleis, i en especial, en la que regula la lluita contra el blanqueig.

L'evolució dels estàndards internacionals també s'han reflectit en aquesta modificació; l'ampliació de l'abast dels subjectes obligats, la definició de les persones políticament exposades, la definició del veritable drethavent, la major